

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

nota

Directieraad RIVM

A. van Leeuwenhoeklaan 9
3721 MA Bilthoven
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

KvK Utrecht 30276683

T 030 274 91 11
F 030 274 29 71
info@rivm.nl

Nota nummer

Datum
14 januari 2020

Betreft	Infectoradar / Influenzanet
Auteur	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Afgestemd met	5.1.2e
Besluit	Ja
iDocument	n.v.t.
Medezeggenschap	n.v.t.
Gevolgen voor ROS	Nee
Bijlage(n)	-

Doel

Besluitvorming door de DR over de software ten behoeve van griepsurveillance door het RIVM (Influenzanet 2.0 i.p.v. Formdesk).

Kernpunten

Infectoradar is een van de pijlers als het gaat om de surveillance van het RIVM voor het nieuwe coronavirus. Het is een belangrijk instrument om vinger aan de pols te houden en bij een eventuele opleving van het virus snel in te kunnen grijpen. Nu de eerste twee lanceringen (via Influenzanet en Formdesk) niet goed zijn gegaan en er veel aandacht voor is geweest in de media en in de Tweede Kamer, is het onderwerp politiek geworden. Een derde livegang luistert nog nauwer en het RIVM ligt onder een vergrootglas. Dit geldt ook voor de hele rijksoverheid, met het oog op de ontwikkeling van bijvoorbeeld de Corona-app van VWS.

Toelichting

Gelukkig is Formdesk na een aantal aanpassingen en uitgebreid testen nu veilig bevonden en kunnen andere onderzoeken en andere toepassingen weer opgestart worden. Het voorstel is echter om Infectieradar niet opnieuw via Formdesk op te starten. Formdesk was altijd al een tijdelijke oplossing, tot Influenzanet 2.0 gereed zou zijn. De nieuwe software heeft onder andere meer beveiligingsfeatures. Deelnemers moeten zich bijvoorbeeld identificeren met een wachtwoord. Het runnen van het onderzoek op Formdesk is daarnaast niet zonder risico. De laatste weken van het runnen van de studie waren zwaarder dan verwacht. Veel stappen moeten met de hand worden gedaan. Dit heeft tot gevolg dat er veel kans is op "kleinere foutjes", bijvoorbeeld mensen die de verkeerde email krijgen. Dit willen we voorkomen juist omdat we onder een vergrootglas liggen. Het kost dus veel tijd en energie om Infectieradar in de lucht te houden via Formdesk. Tijd en energie die dan niet beschikbaar is voor het proces rond de installatie van Influenzanet 2.0, zeker in de zomerperiode waarin mensen ook vakantie op moeten kunnen nemen.

Er is enkele maanden geleden al een traject gestart om Influenzanet 2.0 te installeren binnen het RIVM, voor de langere termijn (10 jaar) en binnen de Europese samenwerking Influenzanet. De implementatie hiervan wordt momenteel afgerond; er wordt al getest binnen de containerhosting van het RIVM. Voor het afronden gaat het om de implementatie van de Nederlandse vragenlijsten, het menu en verdere content. Na het lek met Formdesk houden we de privacy natuurlijk extra tegen het licht. Hierbij ligt er nu een focus op het uitwerken en mogelijk implementeren van 2-factor authenticatie. Dit gaat echter misschien wel voor een extra vertraging zorgen (1 a 2 weken). We gaan nu uit van oplevering van de software op/voor 10 juli waarna er zo spoedig mogelijk een pentest (zware veiligheidstest) kan worden uitgevoerd door een externe partij.

Parallel aan de technische implementatie wordt er gewerkt aan het systematisch checken van de informatiebeveiliging en het waarborgen van de privacy, en het in orde brengen van de benodigde documentatie van dit proces. Er ligt een draft versie van de systeemdecompositie, een PSA, en een eerste draft versie van een nieuwe PIA. Al met al hopen we op een oplevering van de software en documentatie eind juli, met een besluit voor live gang.

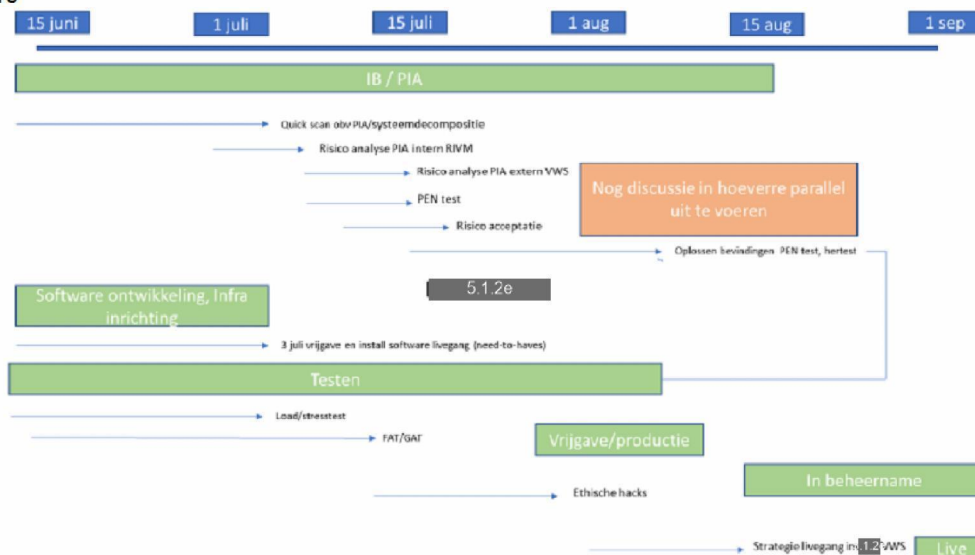
Met alleen de software zijn we er echter niet. Er is een idee om het vertrouwen in de software te versterken door ethische hackers uit te nodigen om de veiligheid te testen. Dit proces kost ook 1-2 weken. Na dit proces kunnen vervolgens de huidige deelnemers in de database van deze nieuwe software worden geladen en een geleidelijke herstart van Infectieradar op gang worden gebracht in augustus. De aandacht van de software leverancier (Coneno) en de technische ondersteuning vanuit het RIVM is gewaarborgd over de zomerperiode. Een livegang voor de start van het verkoudheidsseizoen is cruciaal voor de surveillance, 1 september is daarom een uiterste deadline voor de livegang vanuit EPI.

Om het halen van de deadlines te garanderen is aandacht en ondersteuning nodig bij het implementatie- en besluitvormingsproces, in de vorm van een projectmanager. Want dit besluitvormingsproces moet door verschillende lagen bij het RIVM maar ook VWS, en is anders dan het

technische proces. In dit besluitvormingsproces moet ook communicatie worden betrokken.

Voor de lange termijn implementatie zijn er nog wel punten van aandacht: deze software draait op zogenoemde container-hosting. De technische ondersteuning binnen Campus moet worden uitgebreid om dit toekomstbestendig te maken. Er lijkt vanuit het RIVM veel te winnen met een doorontwikkeling van deze software, zodat het ook voor andere onderzoeken binnen het RIVM kan worden gebruikt. Verder moet er worden nagedacht over onderhoudscontracten. De ontwikkeling en implementatie van de software is gefinancierd met een subsidie van de Europese Commissie aan Influenzanet (EpiPose, RIVM is een onderdeel van dit H2020 project). Het zal goed zijn voor dit project als er een bijdrage komt vanuit het RIVM om de langere termijn ondersteuning en ontwikkeling van de software te garanderen.

Figuur 1. Tijdslijn van de implementatie van Infectieradar/Influenzanet 2.0

MEDEZEGGENSCHAP: nvt

RISICO (t.a.v. financiële, juridische of personele aspecten)

-

TOELICHTING FINANCIËLE CONSEQUENTIES

TOELICHTING RIVM ORGANISATIE SYSTEEM CONSEQUENTIES

nvt

COMMUNICATIE naar de betrokken doelgroepen

VERDERE AFHANDELING

Besispunt en advies

De DR:

- Stemt in met nieuwe livegang Infectieradar via Influenzanet 2.0 – dus niet via Formdesk.
- Stemt in met het aanstellen van een projectmanager om livegang Influenzanet 2.0 uiterlijk 1 september te realiseren.